

VISSERS IN HET VIZIER

ROGER, KUNSTENAAR, CANVAS* ÉN MODEL

***Canvas:** stof, vaak door kunstenaars gebruikt om te beschilderen.
Ook ruimer: huid met tattoo.

Met je groepje onderzoek je het leven van een visser: wat maakt een visser tot een visser? Daarvoor bezoek je verschillende zalen in het museum.

STAPPENPLAN

+ Lees de instructie goed.

+ Zoek achtereenvolgens de aangegeven zalen en plaatsen erin op. Die vind je op het grondplan hieronder. De cijfers in de opdracht verwijzen naar de plaats in de zaal. Lees en bekijk de informatie, de voorwerpen en de afbeeldingen of films met de vragen in je achterhoofd.

+ Stel met de antwoorden een mindmap op het A3-blad op, dat je van je leerkracht kreeg. Trek vanuit de naam van je visser pijlen naar je antwoorden. Dat kunnen zinnen, kernwoorden maar ook tekeningen zijn. Wees creatief en gebruik je talenten!

+ Moet je je mindmap ook presenteren aan de andere groepjes? Kies dan een plaats in het museum voor je verhaal en bereid je presentatie voor.

Verwijs zeker naar de voorwerpen en afbeeldingen in het museum en voeg wat spanning en humor toe. Belangrijk: zorg dat iedereen aan het woord komt.

+ Je hebt 1,5 uur de tijd. Heb je tijd over? Bekijk dan zeker ook eens de andere zalen.

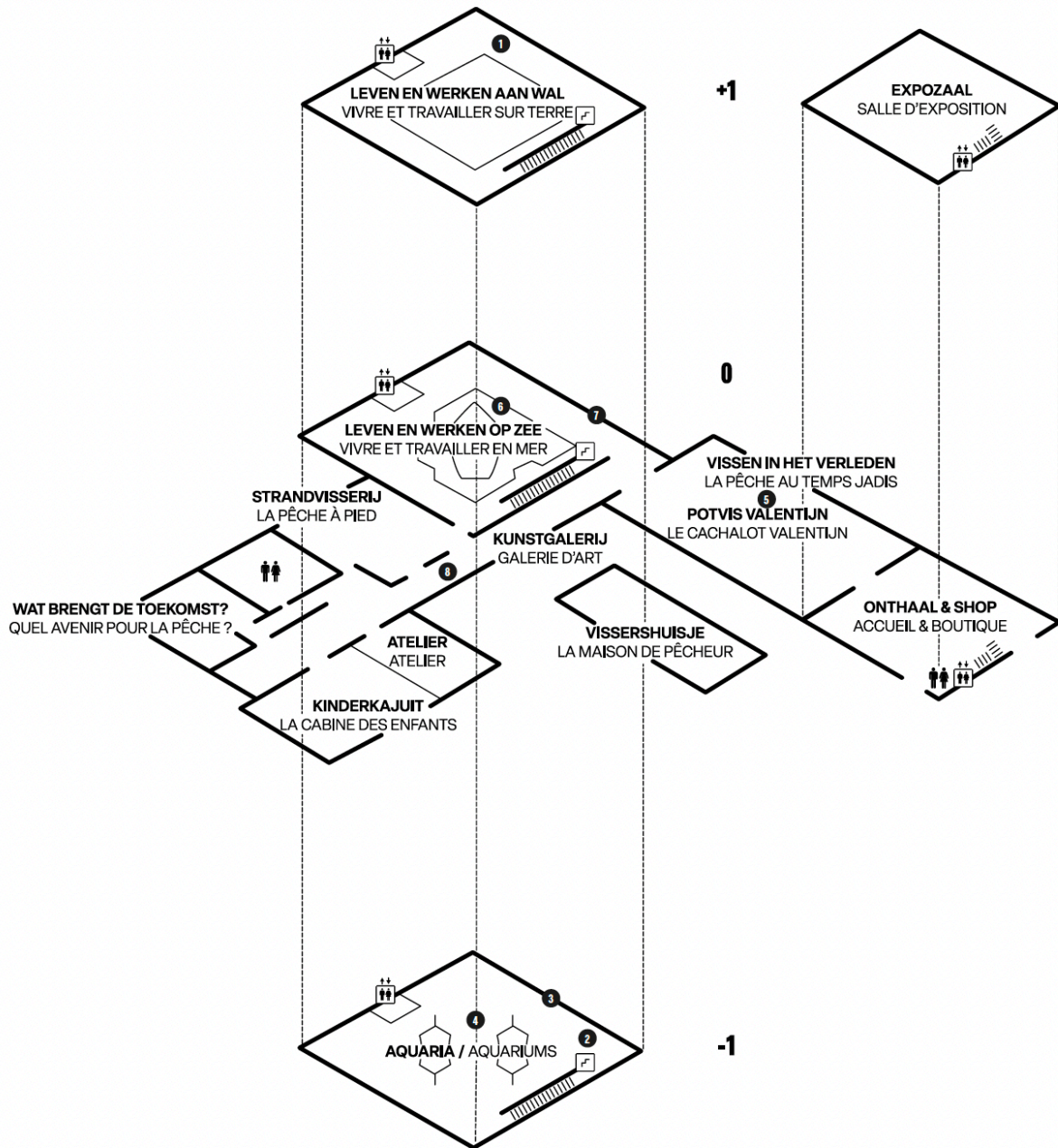
Succes!

OPDRACHT

Werk de volgende opdrachten af en verwerk de antwoorden met tekst, trefwoorden, lijstjes, tekeningen enzovoort (als een mindmap) op het A3-werkblad rond de foto van Roger. Verdeel de ruimte rond de foto in drie stukken: elk voor één van de drie manieren waarmee een visser als Roger in aanraking kwam met kunst.

Roger is geboren in 1930, hij ging naar de visserijschool en werkte later als visser. Hij trouwde, kreeg een dochter en stierf in 2001. Veel weten we niet meer over hem, maar zijn kunst en die van anderen trekken je toch zijn wereld in.

MUSEUMPLAN



VRAGEN

Kunstenaar

ZAAL LEVEN EN WERKEN AAN WAL

Tijdens de jaren 1940 ging Roger naar de visserijschool. Tijdens de les 'praktische en theoretische zeevaart' tekende hij er zorgvuldig de opbouw van een plankennet in zijn schriftje, in verschillende kleuren en mooi in perspectief. Een waar kunstwerkje. En dat was zeker niet het enige.

+ Zoek dat schriftje **(1)** en maak een schets van dat plankennet.

+ Wat zegt die tekening over Roger? Deed hij dat vak graag? Ging hij graag naar de visserijschool? Voeg met trefwoorden toe hoe Roger zich op de visserijschool voelde.

ZAAL AQUARIA

Zo'n plankennet (ook bordennet genoemd) zit knap ineen. Als een schip het voortsleept, duwt de druk van het water de planken uit elkaar. Zo blijft het net mooi open. In de 20e eeuw was het lang populair. Je kon ermee op de bodem en erboven (in de waterkolom) vissen.

+ Lees de tekst 'Het grootste natuurgebied van België' **(2)**, zoek uit wat de bodem en de waterkolom betekenen en kies telkens één vissoort die er leeft.

+ Zoek die twee soorten aan de muur **(3)** (ze hangen er op ware grootte) en teken ze in of bij het net.

+ Check ook de vissen in de aquaria **(4)**. Geef toe, ook dat zijn (natuurlijke) kunstwerkjes. Kijk maar eens hoe de vissen in vorm en kleur zijn aangepast aan de plaats waar ze leven. Teken of schrijf het erbij.

+ Keer nog even terug naar de muur en zoek er de kabeljauw **(3)**.

ZAAL VISSSEN IN HET VERLEDEN

Misschien heeft Roger ook op kabeljauw gevist. Dat deed hij dan met een lange lijn met haken. Om ervoor te zorgen dat die haken goed onder bleven, werden ze verzwaard met een visje. En dat was soms heel mooi versierd.

+ Zoek zo'n haak aan de achterkant van de hut over de IJslandvaart **(5)**.

+ Uit welk materiaal bestaat dat visje? Teken de haak met het visje na en zet het materiaal erbij.

Canvas

ZAAL LEVEN EN WERKEN OP ZEE

De vissers in de tentoonstelling pronken niet met hun tattoos, maar velen hebben er wel. Roger waarschijnlijk ook.

Typische visserstattoos

- + Namen van vrouw en kinderen: om hun geliefden dicht bij hen te houden
- + Hart: symbool van liefde
- + Anker: symbool van hoop en bescherming
- + Kruis: symbool van geloof
- + Windroos: die toont de visser bij problemen de juiste koers en helpt zeelieden om veilig thuis te komen
- + Gezonken schip: om een scheepsramp te verwerken
- + Zwaluw: die tattoo wordt gezet als de visser 5000 zeemijlen heeft afgelegd; hij is ook een symbool van hoop, om gezond en veilig terug te keren
- + Zeemeermin: symbool van liefde voor de open zee
- + Vuurtoren: symbool van hoop, licht en bescherming

Ze willen er vooral mee tonen dat ze een trotse visser zijn en dat ze deel uitmaken van de vissersgemeenschap.

En zoals iedereen met een tattoo leggen ze er vaak belangrijke momenten in hun leven of belangrijke personen of dingen mee vast. Aan elke tattoo is wel een verhaal verbonden.

Soms moet die tattoo de vissers ook bijstaan in moeilijke momenten: om ervoor te zorgen dat ze bij problemen het juiste doen of om verdriet te helpen verwerken, bijvoorbeeld als hun schip is gezonken of een opa is gestorven ...

Tattoos hadden vroeger ook een praktisch doel. Als de visser omkwam en ergens aanspoelde, was hij er makkelijker aan te herkennen. De tattoos werden dus ook altijd in het zeemansboekje* beschreven.

* Vroeger kwam alle informatie over de visser en zijn werk
in zo'n **zeemans- of monsterboekje**.
Sinds 2005 krijgen vissers een contract.

+ *Bekijk de zeemansboekjes (6). Teken er één na, met de eerste pagina met de foto. Zet Rogers naam erin.*

+ *Lees de tekst 'Het zeegat uit' (7). Waarvoor dienden die boekjes? Wat stond erin vermeld? Noteer dat erin of eromheen. Vul de info van Roger aan. Hij is rond 1930 geboren. Bedenk de rest zelf!*

+ *Ook tatoeages werden erin vermeld. Hoe noemden ze een tattoo vroeger?*

+ *Hieronder vind je enkele typische visserstattoos en de betekenis ervan. Kies een tattoo voor Roger en teken die in het boekje. Beschrijf waarom je die tattoo gekozen hebt.*

+ *Schrijf ook de functies van een tattoo in trefwoorden rond het zeemansboekje.*

+ *Bekijk ten slotte nog eens goed de foto's van de vissers in de boekjes.*

Model

KUNSTGALERIJ

Al vele jaren worden kunstenaars geïnspireerd door vissers en hun vrouwen. Door de door zon, wind en zee gegeselde gezichten van de vissers. Door hun bezigheden op het schip, op het strand en thuis. En door het decor waarin zich dat allemaal afspeelt, met het licht en de kleuren, die steeds weer veranderen boven het water van de zee.

+ *Welke soorten kunstwerken zijn in de KUNSTGALERIJ (8) tentoongesteld?*

+ *Kies één foto of schilderij van een visser. Maak er een schets van en noteer er de titel, kunstenaar en het jaartal bij.*

+ *Vergelijk die foto of dat schilderij met de foto's in de zeemansboekjes.*

Wat kan je aflezen van het gezicht van de visser? Zie je verschillen met de foto's? En welke dan? Hoe heeft de kunstenaar de visser willen tonen? Wat benadrukt hij? Noteer het rond het kunstwerk.